

Dubrovnik

RIVIJERA

TURISTIČKA ZAJEDNICA
DUBROVAČKO - NERETVANSKE ŽUPANIJE

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU PROGRAMA RADA
TURISTIČKE ZAJEDNICE DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE ZA
2023. GODINU**

UVOD

Za 2023. godinu možemo reći da je prva cjelovita turistička godina nakon epidemije, a s ostvarenim rezultatima možemo biti vrlo zadovoljni. Posebno možemo biti zadovoljni rastom perioda predsezone i posezone dok vidimo stabilnost prometa u periodu izuzetno visokog pritiska na destinaciju.

Kada analiziramo, prosječno trajanje boravka gostiju u destinaciji iznosi 4.2 dana u odnosu na 4.6 dana prosječnog boravka u godini prije. Posljednjih godina navike turista po pitanju duljine boravka su se znatno promijenile. Duži boravci u destinaciji sve češće zamjenjuju se s kraćim boravcima. Turisti vole istraživati više destinacija odjednom jer žele doživjeti više i to je primarno razlog smanjenja prosječnog trajanja boravka gostiju u destinaciji, međutim takvi trendovi pozitivno utječu na pred i posezonu.

Primjetan je pad noćenja srednjoeuropskih emitivnih tržišta (Njemačka, Poljska, Češka) što upućuje na zaključak da je najavljivana recesija na tim tržištima ipak imala utjecaja u sezoni 2023. godine. Međutim, znakovit je porast iz dalekih emitivnih „zrakoplovnih tržišta“ SAD-a i Australije što pokazuje stabilizaciju standardne strukture emitivnih tržišta tipičnih za klaster Dubrovnik.

Kada promatramo turistički promet prema lokalnim turističkim zajednicama u koje turisti dolaze, vidimo snažan rast u destinacijama klastera Dubrovnik (Dubrovnik, Konavle, Župa dubrovačka i Dubrovačko primorje) koji je izrazita zrakoplovna destinacija što nam pokazuje da su se u ovoj godini putovanja zrakoplovom stabilizirala na razine predpandemijskog perioda.

Što se tiče planiranih aktivnosti, možemo reći da je realizacija istih uz nužne manje prilagodbe izvršena sukladno planskim vrijednostima za 2023. godinu.

OSTVARENI TURISTIČKI PROMET U DUBROVAČKO-NERETVANSKOJ ŽUPANIJU

U 2023. godini, prema podacima preuzetim iz sustava eVisitor, na području Dubrovačko-neretvanske županije ostvareno je 2.059.375 dolazaka i 8.385.029 noćenja. U usporedbi s 2022. godinom zabilježen je rast turističkog prometa i to 18% više dolazaka i 7% više noćenja. U usporedbi s 2019. godinom ostvareno je 90% dolazaka i 93% noćenja.

Rezultati po tržištima – broj dolazaka

Država	Dolasci 2023.	Dolasci 2022.	Dolasci 2019.	Indeks 23/22	Indeks 23/19
Ujedinjena Kraljevina	263.780	249.460	304.340	105,74	86,67
Njemačka	155.384	159.736	183.530	97,28	84,66
Hrvatska	176.065	163.855	130.930	107,45	134,47
SAD	213.195	160.234	198.243	133,05	107,54
Poljska	89.670	90.524	71.057	99,06	126,19

Bosna i Hercegovina	77.371	64.511	71.399	119,93	108,36
Francuska	139.229	133.355	148.658	104,40	93,66
Slovenija	54.456	51.725	42.016	105,28	129,61
Češka	35.302	37.621	35.688	93,84	98,92
Irska	44.730	47.367	46.371	94,43	96,46
Austrija	36.141	34.833	32.523	103,76	111,12
Australija	59.342	21.751	61.706	272,82	96,17
Nizozemska	47.701	38.386	39.493	124,27	120,78
Italija	45.178	43.095	61.521	104,83	73,44
Srbija	20.201	17.534	12.984	115,21	155,58
Španjolska	59.518	49.712	84.727	119,73	70,25
Finska	35.180	18.635	41.413	188,78	84,95
Kanada	40.240	26.700	50.127	150,71	80,28
Mađarska	20.245	17.971	18.511	112,65	109,37
Norveška	24.349	23.212	38.395	104,90	63,42
Švedska	28.078	18.363	49.265	152,91	56,99
Slovačka	15.641	14.149	10.023	110,54	156,05
Ukrajina	16.913	13.129	8.496	128,82	199,07
Belgija	28.027	22.398	30.709	125,13	91,27
Švicarska	24.729	20.995	23.723	117,79	104,24
Danska	17.921	12.556	20.825	142,73	86,06
Ostale azijske zemlje	21.285	12.174	39.965	174,84	53,26
Rumunjska	15.302	13.662	12.294	112,00	124,47
Brazil	14.378	10.948	20.744	131,33	69,31
Makedonija	5.780	4.551	4.190	127,01	137,95
Kina	20.086	6.803	56.239	295,25	35,72
Koreja, Republika	19.651	7.968	46.153	246,62	42,58
Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	12.336	10.569	14.998	116,72	82,25
Novi Zeland	11.408	3.814	12.900	299,11	88,43
Litva	8.775	8.293	4.086	105,81	214,76
Estonija	7.510	2.945	2.938	255,01	255,62
Indija	11.502	7.144	17.694	161,00	65,01
Portugal	11.061	9.798	15.672	112,89	70,58
Argentina	10.678	7.477	16.276	142,81	65,61
Japan	11.949	4.314	45.587	276,98	26,21
Albanija	13.125	9.146	9.850	143,51	133,25
Grčka	9.020	9.274	8.676	97,26	103,96
Crna Gora	7.105	5.133	4.136	138,42	171,78
Rusija	4.688	6.616	17.055	70,86	27,49
Meksiko	7.849	6.629	7.504	118,40	104,60
Tajvan, Kina	11.481	873	30.986	1.315,12	37,05
Turska	7.341	4.575	10.774	160,46	68,14
Bugarska	5.590	3.900	5.540	143,33	100,90
Letonija	3.666	3.453	2.720	106,17	134,78
Čile	4.645	3.896	6.261	119,22	74,19
Južnoafrička Republika	3.757	3.334	6.228	112,69	60,32
Kosovo	5.012	3.441	2.460	145,66	203,74
Izrael	4.355	4.153	8.392	104,86	51,89
Ostale afričke zemlje	2.527	2.430	3.122	103,99	80,94
Bjelorusija	1.645	1.014	999	162,23	164,66
Ostale europske zemlje	1.700	1.474	1.213	115,33	140,15

Island	1.521	1.832	1.417	83,02	107,34
Luksemburg	1.269	1.292	1.497	98,22	84,77
Tajland	2.349	933	9.098	251,77	25,82
Maroko	1.190	1.109	1.304	107,30	91,26
Indonezija	1.720	540	4.282	318,52	40,17
Hong Kong, Kina	1.502	436	9.743	344,50	15,42
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	1.041	682	982	152,64	106,01
Ujedinjeni Arapski Emirati	910	932	932	97,64	97,64
Kazahstan	532	385	392	138,18	135,71
Cipar	733	809	668	90,61	109,73
Malta	779	657	879	118,57	88,62
Kuvajt	562	410	723	137,07	77,73
Tunis	456	492	494	92,68	92,31
Ostale zemlje Oceanije	369	234	462	157,69	79,87
Jordan	265	162	304	163,58	87,17
Katar	179	140	199	127,86	89,95
Lihtenštajn	75	74	107	101,35	70,09
Oman	94	72	114	130,56	82,46
Makao, Kina	36	10	106	360,00	33,96
Strani turisti:	1.883.310	1.578.954	2.155.098	119,28	87,39
Domaći turisti:	176.065	163.855	130.930	107,45	134,47
UKUPNO:	2.059.375	1.742.809	2.286.028	118,16	90,09

Rezultati po tržištima- broj noćenja

Država	Noćenja 2023.	Noćenja 2022.	Noćenja 2019.	Indeks 23/22	Indeks 23/19
Ujedinjena Kraljevina	1.316.096	1.287.036	1.577.717	102,26	83,42
Njemačka	687.489	740.166	765.389	92,88	89,82
Hrvatska	664.488	642.278	521.242	103,46	127,48
SAD	589.874	463.715	546.369	127,21	107,96
Poljska	575.742	595.467	467.468	96,69	123,16
Bosna i Hercegovina	465.810	414.536	479.476	112,37	97,15
Francuska	457.920	470.181	531.340	97,39	86,18
Slovenija	399.870	387.404	318.407	103,22	125,58
Češka	260.731	289.177	276.599	90,16	94,26
Irska	215.843	223.054	204.343	96,77	105,63
Austrija	177.360	169.978	152.979	104,34	115,94
Australija	166.859	65.436	168.408	255,00	99,08
Nizozemska	157.511	148.876	134.519	105,80	117,09
Italija	154.311	158.058	226.669	97,63	68,08
Srbija	151.998	134.896	120.052	112,68	126,61
Španjolska	151.716	125.150	212.344	121,23	71,45
Finska	137.491	90.333	158.665	152,20	86,65
Kanada	124.206	88.060	146.936	141,05	84,53
Mađarska	110.881	106.403	104.123	104,21	106,49
Norveška	103.392	122.794	169.371	84,20	61,04
Švedska	99.035	86.624	163.769	114,33	60,47
Slovačka	97.782	94.044	70.501	103,97	138,70

Ukrajina	93.520	92.731	45.876	100,85	203,85
Belgija	86.132	84.787	102.408	101,59	84,11
Švicarska	82.338	76.731	81.945	107,31	100,48
Danska	59.514	59.803	66.763	99,52	89,14
Ostale azijske zemlje	55.870	36.768	92.566	151,95	60,36
Rumunjska	51.160	53.442	46.643	95,73	109,68
Brazil	39.187	30.913	54.322	126,77	72,14
Makedonija	39.058	30.318	28.531	128,83	136,90
Kina	38.697	17.569	105.827	220,26	36,57
Koreja, Republika	38.156	21.250	88.373	179,56	43,18
Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	32.117	29.379	39.044	109,32	82,26
Novi Zeland	31.411	10.947	33.389	286,94	94,08
Litva	31.251	31.659	15.661	98,71	199,55
Estonija	30.446	12.909	10.946	235,85	278,15
Indija	30.334	18.349	43.767	165,32	69,31
Portugal	30.069	26.844	42.841	112,01	70,19
Argentina	29.511	19.900	41.680	148,30	70,80
Japan	26.678	11.964	88.260	222,99	30,23
Albanija	25.661	20.261	24.660	126,65	104,06
Grčka	23.618	25.658	24.153	92,05	97,78
Crna Gora	21.386	17.662	16.030	121,08	133,41
Rusija	21.038	33.107	91.510	63,55	22,99
Meksiko	19.874	16.736	17.696	118,75	112,31
Tajvan, Kina	18.967	2.040	43.693	929,75	43,41
Turska	17.645	12.622	22.141	139,80	79,69
Bugarska	14.980	11.865	14.935	126,25	100,30
Letonija	14.348	14.141	11.517	101,46	124,58
Čile	12.510	10.494	15.769	119,21	79,33
Južnoafrička Republika	11.716	10.197	18.538	114,90	63,20
Kosovo	11.578	9.136	7.337	126,73	157,80
Izrael	11.401	10.414	24.545	109,48	46,45
Ostale afričke zemlje	8.793	8.473	10.963	103,78	80,21
Bjelorusija	7.940	4.867	5.555	163,14	142,93
Ostale europske zemlje	7.596	6.929	4.825	109,63	157,43
Island	5.631	6.774	5.402	83,13	104,24
Luksemburg	5.554	5.940	6.982	93,50	79,55
Tajland	4.583	2.311	15.046	198,31	30,46
Maroko	4.008	3.428	3.914	116,92	102,40
Indonezija	3.635	1.286	8.201	282,66	44,32
Hong Kong, Kina	3.178	1.179	14.410	269,55	22,05
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	3.174	2.363	3.473	134,32	91,39
Ujedinjeni Arapski Emirati	2.439	2.338	2.476	104,32	98,51
Kazahstan	2.094	1.601	1.732	130,79	120,90
Cipar	2.092	2.312	2.032	90,48	102,95
Malta	1.921	1.838	3.544	104,52	54,20
Kuvajt	1.480	1.071	1.991	138,19	74,33
Tunis	1.233	1.480	1.520	83,31	81,12
Ostale zemlje Oceanije	1.230	881	1.539	139,61	79,92
Jordan	752	452	958	166,37	78,50
Katar	435	403	684	107,94	63,60
Lihtenštajn	365	250	263	146,00	138,78

Oman	237	187	313	126,74	75,72
Makao, Kina	83	41	221	202,44	37,56
Strani turisti:	7.720.541	7.178.388	8.452.854	107,55	91,34
Domaći turisti:	664.488	642.278	521.242	103,46	127,48
UKUPNO:	8.385.029	7.820.666	8.974.096	107,22	93,44

OSTVARENE AKTIVNOSTI

1. ISTRAŽIVANJE I STRATEŠKO PLANIRANJE

1.1. Izrada strateških/operativnih/komunikacijskih/akcijskih dokumenata

Planirali smo izradu akcijskog plana eno-gastronomskog turizma za prostor naše županije, te smo u dogovoru s regionalnom agencijom DUNEA, isti preko njih prijavili na fondove prekogranične suradnje, gdje izradu istog očekujemo u ovoj godini. Planirana sredstva sufinanciranja izrade Strategije razvoja turizma od strane Dubrovačko-neretvanske županije nisu utrošena te su prebačena u Plan za 2024. godinu.

2. RAZVOJ TURISTIČKOG PROIZVODA

2.2. Sustavi označavanja kvalitete turističkih proizvoda

Ovdje smo ponudili suradnju lokalnim turističkim zajednicama da kao klasteri povuku sredstva za razvoj, posebice u segmentu aktivnog turizma. Sredstva su u manjem obujmu utrošena.

2.3. Podrška turističkoj industriji

Ovdje smo ponudili sufinanciranje projekata destinacijskim menadžment kompanijama, strukovnim udruženjima u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom i Hrvatskom obrtničkom komorom. Sredstva su u manjem obujmu utrošena.

2.4. Podrška razvoju turističkih događanja

Za realizaciju ove točke Programa rada za 2023. godinu u siječnju iste godine smo objavili javni poziv za dodjelu financijske potpore za događanja i manifestacije u suradnji s lokalnim turističkim zajednicama. Prednost pri dodjeli potpora su, uz kvalitetni sadržaj, imala događanja koja su se organizirala u predsezoni i posezoni, uzimajući u obzir da za područja koja su slabije turistički razvijena, ograničavajući faktor nisu bila događanja u predsezoni i posezoni zbog obogaćivanja turističke ponude kao i ukupnog razvoja tih područja.

Odobrene su manifestacije:

	TZ G/O	DOGAĐANJE
1	TZO KONAVLE	Epidaurus festival
2	TZO KONAVLE	Mirisi Božića u Konavlima
3	TZO KONAVLE	Festival Glazba i riječ
4	TZO KONAVLE	Prvenstvo hrvatske u mažoret plesu
5	TZO KONAVLE	Jesen u Konavlima
6	TZG DUBROVNIK	Ponta Lopud Festival
7	TZG DUBROVNIK	Ponta Lopud Jazz Festival
8	TZG DUBROVNIK	LumiArt
9	TZG DUBROVNIK	Midsummer Scene Festival
10	TZG DUBROVNIK	Svi na otok - Influencer Meet Up
11	TZO LASTOVO	Smotra klapa
12	TZO MLJET	Toast from the host
13	TZO STON	Dani malostonske kamenice
14	TZO STON	FESTIVAL SOLI
15	TZO STON	Ston Wall Marathon
16	TZO TRPANJ	Gundulićeve večeri
17	TZO OREBIĆ	Festival peljeških kapetana
18	TZO OREBIĆ	Dani otvorenih vrata
19	TZG KORČULA	Korčulanski barokni festival
20	TZG KORČULA	Izazov Marka Pola
21	TZG KORČULA	Doček pola nove godine
22	TZG KORČULA	Festival svjetla Korčula
23	TZG KORČULA	Korčulanske pjatance
24	TZO VELA LUKA	Trag u beskraju
25	TZO VELA LUKA	Festival viteških igara otoka Korčula
26	TZO VELA LUKA	Vela Luka Outdoors
27	TZO BLATO	Okusi otoka Korčula
28	TZG METKOVIĆA	26 Maraton lađa
29	TZG METKOVIĆA	Smotra folklor
30	TZG METKOVIĆA	Dani Neretvanske Kneževine
31	TZG PLOČA	Festival pijeska
32	TZG PLOČA	Ploče trail

3. KOMUNIKACIJA I OGLAŠAVANJE

3.2. Oglašavanje destinacijskog brenda, turističke ponude i proizvoda

U aktivnostima pripreme turističke sezone značajna je točka Programa rada Oglašavanje na našim najvažnijim tržištima. Za potrebe izrade medija planova u veljači 2023. godine smo uputili poziv za izradu informativnih medija planova na adrese triju agencija: StarDigital, Digital Cultural Transformation i PurpuraNET. Po primitku ponuda odlučili smo se na ponude StarDigitala i DCT-a i to na način da smo izabrali najbolje od ponuda po pojedinim tržištima.

S tvrtkom StarDigital ugovorili smo oglašavanje na tržištima:

- Njemačka – 65.023,75€
- Nordijske zemlje – 55.062,50€
- Poljska – 55.000,00€
- Francuska – 40.000,00€
- Španjolska – 28.187,50€
- Austrija – 26.505,00€
- Slovenija – 26.500,00€

S tvrtkom DCT ugovorili smo oglašavanje na tržištima:

- Velika Britanija – 92.998,00€
- Sjedinjene Američke Države – 79.995,00€
- Hrvatska – 39.999,40€
- Mađarska – 33.000,00€
- Irska – 32.999,40€
- Češka – 26.499,64€

Planirani početak kampanja bio je ožujak te su u prvom dijelu godine kampanje trajale do kraja svibnja, a potom od listopada do studenoga.

Za tržište Hrvatske, kampanja je pokrenuta u suradnji s RTL televizijom i njihovim portalima gdje se objavljuju članci s informacijama o mjestima unutar Dubrovačko-neretvanske županije. Za tu je kampanju osmišljen i kratki promotivni spot s čijim smo emitiranjem započeli u svibnju.

Za tržište Sjedinjenih Američkih Država ostvarili smo, preko tvrtke DCT, suradnju i sa tvrtkom RTBHouse koja je kroz kampanju ConnectedTV-a osmislila video koji je promovirao područje Dubrovačko-neretvanske županije i ostvario odlične rezultate.

3.3. Odnosi s javnošću: globalni i domaći PR

Ova grupa aktivnosti obuhvaća suradnju s globalnim PR kompanijama koje je angažirala Hrvatska turistička zajednica i koje realiziraju projekte vezane za turizam Dubrovačko-neretvanske županije. Ovo se naročito odnosi na studijska putovanja novinara, blogera, TV ekipa i drugih zainteresiranih koji mogu doprinijeti promociji i prepoznatljivosti destinacije. U periodu od siječnja do prosinca Dubrovačko-neretvansku županiju posjetilo je 99 novinara, a posebno je bitno naglasiti posjet novinara Adriana Phillipsa koji je napisao članak za National

Geographic o pelješkim vinima i Pelješkom mostu. Značajan je bio i posjet šest belgijskih i nizozemskih influencera, Poljske TV ekipe TVN emisije Dzien dobry, TV ekipe BBC emisije Railway Journes, novinara The Guardian i brojnih drugih. Samostalno smo organizirali posjet osam blogera i influencera iz Njemačke i Austrije, kao i studijsko putovanje za sedam regionalnih influencera iz Bosne i Hercegovine, Slovenije i Hrvatske.

3.4. Marketinške i poslovne suradnje

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je kroz 2023. godinu realizirala marketinšku kampanju s aviokompanijom Jet2.Com, tvrtkom koja posluje na nama iznimno važnom tržištu Ujedinjenog kraljevstva. Kampanja je bila osmišljena tako da putem online mreža promovira odmor u Dubrovniku i okolici. Za potrebe medijske kampanje osmišljeno je nekoliko banneri za glavnu mrežnu stranicu tvrtke Jet2.com i njihove sestrinske tvrtke Jet2holidays. Osmišljeni su različiti banneri za društvene mreže, posebni tekst koji je poslan kao informacija na e-mail adrese raspoloživih kontakata tvrtke Jet2.com, čija baza sadrži preko 800.000 korisnika, te posebni poster koji su poslani na adrese 5.000 putničkih agenata.

U 2023. godini započeta je i suradnja s Croatia Airlines na letu Dubrovnik- Frankfurt u zimskom redu letenja u čemu smo sudjelovali kroz medijske kampanje i promotivne aktivnosti. U navedenoj suradnji je uz Turističku zajednicu Dubrovačko-neretvanske županije sudjelovala i Turistička zajednica grada Dubrovnika, a sve na inicijativu Zračne luke Ruđer Bošković.

3.5. Sajmovi, posebne prezentacije i poslovne radionice

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je tijekom godine sudjelovala na sljedećim sajmovima, prezentacijama i radionicama:

Sajmovi

- **CMT Stuttgart, 14. do 22. siječnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je kao suizlagač Hrvatske turističke zajednice sudjelovala na ovom sajmu. CMT Stuttgart je najveći svjetski potrošački sajam za turizam i slobodno vrijeme koji se održao u prostoru Neu Messe Stuttgart. Poseban naglasak sajma je bio na kampingu pa je tako svoju ponudu u sklopu hrvatskog štanda predstavljalo ukupno 16 suizlagača, odnosno hrvatskih turističkih subjekata. Hrvatski štand veličine 169 m² bio je prepoznat među posjetiteljima i iznimno posjećen tijekom svih dana sajma te je podijeljen sav promidžbeni materijal.

- **Fitur Ifema Madrid, 18. do 22. siječnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je i ove godine, kao suizlagač Hrvatske turističke zajednice sudjelovala na ovom sajmu.

Iako su prva tri dana sajma bila rezervirana za b2b sastanke, od prvog dana sajam je bio otvoren i za vrlo veliki broj široke publike. Održani su brojni sastanci na kojim je prezentirana turistička ponuda naše regije.

Kao i svake godine i ovogodišnji sajam pokazao je izrazitu zainteresiranost Španjolaca za Dubrovnik. Većina njih planira desetodnevni do petnaestodnevni odmor tijekom kojeg žele obići Hrvatsku od Zagreba do Dubrovnika. Ostali koji žele posjetiti samo Dubrovnik planiraju kraći, maksimalno petodnevni odmor. Zainteresirani su prvenstveno za plaže, kulturu i gastronomiju.

- **Matka Helsinki, 20. do 23. siječnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je u suradnji s Predstavništvom Hrvatske turističke zajednice u Stockholmu i turističkim zajednicama županija Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Zadarske i Ličko-senjske, nastupala na ovom sajmu. Sajam se održavao u prostoru Messukeskus Helsinki Exhibition and Convention Centre.

Svaka je turistička zajednica imala svoj info pult s promidžbenim materijalima.

Sajam je sva četiri dana bio izuzetno dobro posjećen. Prvi dan sajma je bio za poslovnu publiku, najviše su dolazili predstavnici turističkih agencija.

Ostala tri dana je bilo otvoreno za širu publiku i bilo je mnogo onih koji su već bili, ali i onih koji će prvi put posjetiti našu županiju.

Interes za našu županiju, posebno Dubrovnik je bio ogroman.

Zainteresirani su osobito bili zadovoljni informacijama o direktnim letovima iz Helsinkija za Dubrovnik (Norwegian, Finnair).

- **Holiday World Show Dublin, 27. do 29. siječnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije sudjelovala je na sajmu Holiday World Show u Dublinu nakon dvije godine pauze uzrokovane globalnom pandemijom.

Odaziv je bio odličan, približno razdoblju predepidemijskih godina. Prema službenim podacima sajma, posjetitelja je bilo preko 30.000. Prvi dan u jutarnjim satima, sajam je bio namijenjen profesionalcima u turizmu, dok je preostalo vrijeme bio otvoren i za široku publiku.

Nastup je organiziran u suradnji s Turističkom zajednicom grada Dubrovnika.

Posjetitelji sajma su iskazali velik interes za Dubrovačko-neretvansku županiju. Tome je posebno pridonijela činjenica da se u proljetnim mjesecima uvode sezonske linije avioprijevoznika Ryanair, Aerlingusa i Croatie Airlines iz Dublina i Corca za Dubrovnik, Split, Zadar i Zagreb. To itekako olakšava odabir destinacije i planiranje putovanja. Direktno linije za Hrvatsku omogućuju i vikend putovanja kao i priliku da se posjeti više destinacija, na način da je mjesto slijetanja jedna destinacija, a mjesto odlaska druga destinacija u Hrvatskoj.

Naglašavanje otvaranja Pelješkog mosta također je pridonijelo većem interesu za posjet ostalim destinacijama unutar županije, prvenstveno samom poluotoku Pelješcu kao i otocima Mljetu, Korčuli te Lastovu.

- **Travel & Adventure Show, New York 28. do 29. siječnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je i ove godine nastupila na sajmu Travel & Adventure Show koji se održao u kongresnom centru Javits u New Yorku. Nastup je organiziran u suradnji s Predstavništvom Hrvatske turističke zajednice u New Yorku koja je ove godine zakupila i organizirala posebni Hrvatski paviljon u sklopu kojeg smo mi i ostale turističke zajednice županija zakupile svoj štand.

U sklopu paviljona je organizirana i poslovna radionica Sell Croatia gdje se pedesetak gospodarstvenika iz Hrvatske susrelo s američkim putničkim agentima. Radionici se pridružio i održao poslovne sastanke i direktor Hrvatske turističke zajednice Kristijan Staničić.

U sklopu nastupa i hrvatskog paviljona omogućeno je i posebno predstavljanje destinacija, tako da je u jutarnjim satima 28. i 29. siječnja održana powerpoint prezentacija ponude Dubrovačko-neretvanske županije.

Hrvatska je zaista bila hit destinacija ove godine, privlačila je pozornost svih posjetitelja.

Publika je zainteresirana za Hrvatsku i posebno za Dubrovnik i okolice, otoke, i vrlo su rado uzimali promidžbene materijale. Sav je promidžbeni materijal podijeljen.

- **The Holiday & Travel Show Destinations, London, 2. do 5. veljače**

The Holiday and Travel Show Destinations se po 28. put održao u Londonu u izložbenom prostoru Olympia London. Ovaj sajam koji se održava u suradnji s The Times & The Sunday Times je sajam s najdužom tradicijom u Velikoj Britaniji, a dovodi preko 600 vodećih turističkih brendova uključujući turoperatore i preko 70 turističkih zajednica iz cijelog svijeta.

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije jedanaesti put je nastupila na ovom sajmu. Kao i svake godine do sada, nastupali smo zajedno s turističkim zajednicama Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske, Zadarske i Ličko-senjske županije na štandu od 24 m².

Posjećenost sajma je bila izvrsna, a sami posjetitelji su bili većinom osobe starosti +50 godina koje su već poznavale Hrvatsku i Dubrovačko-neretvansku županiju kojoj se godinama rado vraćaju. Naš štand je posjetila i direktorica predstavništva Hrvatske turističke zajednice Daria Reić. Ostvarili smo i kontakt s vlasnicima i urednicima/fotografima turističkog magazina JRN Travel Magazine koji će nam poslati ponudu za moguću suradnju.

- **Salon des Vacances, Bruxelles, 2. do 5. veljače**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je od 2. do 5. veljače nastupila na sajmu Salon des Vacances u Bruxellesu. Kao i prethodnih godina, nastupali smo s turističkim zajednicama županija Splitsko-dalmatinske, Zadarske, Šibensko-kninske i Ličko-senjske na štandu veličine 20m² na odličnoj poziciji, nedaleko od glavnog ulaza. Hrvatska je kao destinacija postala jako popularna kod Belgijanaca. Od svih hrvatskih regija i gradova, posjetitelji su najviše pitali upravo za Dubrovnik.

Sajam je općenito bio dosta dobro posjećen. Budući da su ljudi bili jako zainteresirani za dubrovačku regiju i Hrvatsku općenito, većina brošura podijelila se već do kraja drugog i trećeg dana, stoga nije previše toga ostalo za posljednji dan sajma, iako je tada također bilo dosta posjetitelja.

Turistička zajednica grada Zagreba je imala svoj štand odvojen od nas pa je šteta da nismo svi bili zajedno.

- **F.re.e. Munchen, 22. do 26. veljače**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije predstavila je svoju turističku ponudu kao suizlagač na štandu Hrvatske turističke zajednice veličine 325 m². Hrvatska je na ovogodišnjem sajmu bila zemlja partner, pa su svi izlagači imali mogućnost dodatnog prezentiranja svoje destinacije. Tako smo se mi, u suradnji s Turističkom zajednicom grada

Dubrovnik, predstavili kroz prezentaciju konavoskog veza članica Muzeja i galerija Konavala, koja ima status nematerijalnog zaštićenog kulturnog dobra Republike Hrvatske.

Tijekom svih pet dana trajanja sajma program je bio obogaćen brojnim nastupima ostalih suizlagača, prezentacijama i degustacijama putem kojih su posjetiteljima bila približena iznimno raznolika kulturno-povijesna baština i bogata eno-gastronomija svih hrvatskih regija i krajeva, od obale do unutrašnjosti naše zemlje, dok je tijekom prva dva dana sajma prezentaciju različitih hrvatskih sireva i vina uz sommeliera osigurala Hrvatska gospodarska komora.

Interes posjetitelja za hrvatski štand je bio iznad očekivanja i cjelokupan broj poslanih brošura je podijeljen.

- **ITB Berlin, 7. do 9. ožujka**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je i ove godine nastupila na najvažnijem svjetskom sajmu turizma ITB u Berlinu i to kao suizlagač Hrvatske turističke zajednice na štandu veličine 264 m². Sajam se održao nakon tri godine pauze zbog pandemije i to u skraćenom izdanju, naime trajanje sajma je skraćeno s četiri na tri dana i to isključivo za poslovnu publiku.

Sajam je i ove godine bio izuzetno dobro posjećen. Prema službenim brojkama sajam je posjetilo više od 90.000 posjetitelja, te je sudjelovalo više od 5.500 izlagača iz 161 zemlje.

Zanimanje za Hrvatsku i Dubrovačko-neretvansku županiju je iznimno, te su Nijemci najviše iskazali interes za lipanj i rujan kada nisu velike sezonske gužve, a temperatura je još i dalje ugodna. Najveći interes je bio za grad Dubrovnik, ali i za ostale destinacije unutar županije kao što su Korčula, Pelješac i Mljet. Na štandu je prvog i drugog dana, u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom, organizirana degustacija vina i sireva, a izložena je i Hrvatska škrinja blaga s eksponatima iz cijele Hrvatske.

- **Ferienmesse Beč, 16. do 19. ožujka**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je prvi put nastupila na sajmu Ferien Messe u Beču i to kao suizlagač Hrvatske turističke zajednice na štandu veličine 264 m². Hrvatska je kao zemlja partner suizlagačima omogućila dodatno predstavljanje svojih destinacija tako da su održana brojna događanja, nastup raznih kulturno umjetničkih društava, degustacija koktela, vina, sireva itd. Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je prezentirala tradicionalno oslikana uskrсна jaja naše županije. Sve dane sajma interes za Dubrovačko-neretvansku županiju bio je iznimno velik. Posjetitelji su uglavnom upoznati s atrakcijama Dubrovnik, međutim manje poznaju ostatak županije. Veći broj gostiju planira dolazak vlastitim prijevozom, a posebno je iskazan veliki interes za kampovima i mogućnostima kampinga tijekom cijele godine, tako da je informacija o lakšem dolasku u našu županiju preko Pelješčkog mosta mnogima bila zanimljiva i korisna.

- **B – Travel Barcelona, 24. do 26. ožujka**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je nakon tri godine pauze ponovo nastupila na sajmu B Travel u Barceloni. Nastup je organiziran u suradnji s turističkim zajednicama Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Ličko-senjske županije na štandu veličine 24 m².

Sajam se održao pod sloganom „Tu gdje vaše putovanje počinje“. Proizvodi su raspoređeni u šest glavnih područja: B-Happy, B-Industrial, B-Special, B-Culture, B-Adventure i B-Delicious. Naš štand je bio smješten u dijelu B-Culture. Sajam je sva tri dana bio iznimno dobro posjećen. Podijeljeno je jako puno brošura, posebno one na španjolskom jeziku. Španjolci inače rijetko uzimaju brošure na nekom drugom jeziku. Najviše je upita bilo o prometnoj povezanosti, mogućnostima najma vozila, kulturno-povijesnim, prirodnim znamenitostima i gastronomiji.

- **Fiera de Cicloturismo Bologna, 1. do 2. travnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije po prvi put je nastupila na sajmu cikloturizma „Fiera de Cicloturismo“ koji se održao u Bologni na 40.000 m² izložbenog prostora.

Na sajmu su na zajedničkom štandu pored Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije nastupile i turističke zajednice Ličko-senjske, Zadarske, Šibensko-kninske i Splitsko-dalmatinske županije. Posjetitelji su mogli pronaći sve specifične informacije za planiranje biciklističkog itinerera, birajući najljepše destinacije do kojih je moguće doći biciklom i najbolje bicikl friendly usluge na svojem putovanju.

Ovogodišnje drugo izdanje sajma premješteno je iz Milana u Bolognu, a posjetilo ga je preko 150.000 posjetitelja.

Oba dana interes za Hrvatsku i Dalmaciju je bio iznimno velik, Talijani su tradicionalno veliki ljubitelji Hrvatske i pokazuju interes za sve županije.

- **ATM Dubai, 1. do 4. svibnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je i ove godine nastupila na ovom sajmu i to kao suizlagač Hrvatske turističke zajednice na štandu veličine 40m².

ATM je vodeći globalni turistički događaj na Bliskom istoku. Ove se godine održao jubilarni 30. put na lokaciji Dubai World Trade Centre.

Sajam je namijenjen isključivo profesionalcima u turizmu. Turističke destinacije iz cijelog svijeta u Dubai-u su predstavile svoj brend zajedno s imenima u smještaju i ugostiteljstvu, poznatim turističkim odredištima i atrakcijama, inovativnim pružateljima putničkih tehnologija i zračnim prijevoznici. Sajam je bio jako dobro posjećen, većinom su se tražili kontakti lokalni agencija.

Štand je posjetio i generalni konzul Republike Hrvatske u Ujedinjenim Arapskim Emiratima gospodin Jasmin Devlić koji je preuzeo višak promidžbenih materijala.

- **Sajam gospodarstva Mostar, 2. do 6. svibnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je i ove godine sudjelovala kao suizlagač na Međunarodnom sajmu gospodarstva u Mostaru.

Mostarski sajam je po broju izlagača i posjetitelja najuspješnija sajamska izložba u Bosni i Hercegovini koja je ujedno i jedno od najvažnijih izvoznih tržišta za hrvatske poljoprivredne i prehrambene proizvode.

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je u okviru štanda Hrvatske gospodarske komore imala besplatni pult koji smo dijelili s Hrvatskom turističkom zajednicom.

- **Il Salone de Camper Parma, 9. do 17. rujna**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je i ove godine nastupila na ovom sajmu koji se po 14. put održao u izložbenom prostoru Fiere di Parma, a okuplja brojne profesionalce iz turizma, te je među najposjećenijim kamping sajmovima u Europi.

Nastup je organiziran na štandu veličine 16 m² i to u suradnji s turističkim zajednicama županija Splitsko-dalmatinske, Zadarske, Šibensko-kninske i Ličko-senjske županije kao i udrugom Top kamping Hrvatska.

S obzirom na dugo trajanje sajma, prvih pet dana su se predstavile turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske, Zadarske i Šibensko kninske županije, a sljedećih pet dana turističke zajednice Splitsko-dalmatinske i Ličko-senjske županije.

Interes za Hrvatsku i Dalmaciju je bio iznimno velik, Talijani su tradicionalno veliki ljubitelji Hrvatske, posebno Kvarnera i Istre, no s izgradnjom Pelješkog mosta i područje Dubrovačko-neretvanske županije postaje im sve zanimljivije za posjet s kamperom. Najviše upita je bilo u vezi kampova na obali i otocima, plaža, prirode i biciklističkih staza.

- **IFTM Top Resa Pariz, 3. do 5. listopada**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je i ove godine nastupila na ovom sajmu i to kao suizlagač Hrvatske turističke zajednice. Sajam se održao po 43. put i najvažniji je francuski međunarodni sajam putovanja i turizma.

IFTM Top Resa je isključivo poslovni sajam namijenjen profesionalcima u turizmu na koji nastupamo već dugi niz godina.

- **TTG Rimini, 11. do 13. listopada**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je drugi put nastupila na ovom specijaliziranom sajmu za poslovnu publiku. Sajam je održan u izložbenom prostoru Rimini Expo Centre i to po 60. jubilarni put.

Nastupili smo kao suizlagači Hrvatske turističke zajednice na štandu veličine 64m² na odličnoj lokaciji blizu glavnog ulaza u halu i možemo reći da je sajam bio vrlo dobro posjećen.

Većina posjetitelja je upoznata s ponudom Dubrovačko-neretvanske županije, a upiti su se odnosili na manifestacije van glavne turističke sezone, mogućnost organiziranja posjeta blogera te upiti o novim ponudama koje bi se mogle uključiti u putničke aranžmane.

- **WTM London, 6. do 8. studenoga**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je i ove godine nastupila na sajmu World Travel Market u Londonu i to kao suizlagač Hrvatske turističke zajednice, u izložbenom prostoru ExCel.

Štand broj N7-210 je smješten u europskom paviljonu ispred ulaza br. 7 na izuzetno dobroj lokaciji.

Sajam je sva tri dana predviđen za poslovnu publiku i bio je dobro posjećen. Održani su brojni unaprijed dogovoreni sastanci, a predstavnici turističkih agencija i gospodarstvenici iz naše županije su u slobodnim terminima imali i svoje sastanke.

Hrvatska turistička zajednica je u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom organizirala prezentaciju i degustaciju vrhunskih hrvatskih vina uz pomoć profesionalnog sommeliera.

Prezentacije i radionice

- **Večernjakova domovnica Bad Homburg, 4. ožujka**

U Bad Homburgu, gradu prijatelju Dubrovnika sudjelovali smo na svečanoj dodjeli nagrade "Večernjakova domovnica", te smo se tom prilikom prezentirali sudionicima svečanosti. Brošure Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije bile su dostavljene organizatorima koji su pripremili prigodne promidžbene materijale, te su ujedno i pri početku večere puštali promidžbene filmove Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije i Turističke zajednice grada Dubrovnika.

- **Prezentacija Sarajevo, 10. do 11. ožujka**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je na poziv Turističke zajednice općine Dubrovačko primorje odlučila biti pokrovitelj prezentacije u Sarajevu. Program prezentacije je bio koncipiran u dva dijela. Prvi dan je u hotelu Europa organizirana prezentacija za preko 70 agenata i novinara uz gastro ponudu i predstavljanje tradicionalnog plesa Linđo iz Dubrovačkog primorja. Drugi dan je prezentacija namijenjena općoj publici u trgovačkom centru koji je bio iznimno posjećen te su se uz brošure dijelili tradicionalni proizvodi poput arancina i smokava.

- **Travel Agent Forum Las Vegas, 31. ožujka do 3. travnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je od 31. ožujka do 3. travnja sudjelovala na Travel Agent Forumu u Las Vegasu. Zakupili smo štand od 9 m² koji je uređen plakatima s motivima županije. Za ovakav vid prezentacija smo izradili mini roll up s motivima naše županije, a za pultom smo imale imidž brošuru Dubrovnik Riviera, Dubrovnik riviera info, USB-ove i laptop na kojem se prikazivao film Dubrovnik rivijera.

Prema službenim podacima sudjelovalo je preko 200 izlagača iz cijelog svijeta, a forum je posjetilo 1.500 profesionalaca iz turizma.

Posjetitelji su bili jako zainteresirani za Hrvatsku, pogotovo za Dubrovačko-neretvansku županiju i grad Dubrovnik. Većina ih već ima Dubrovnik u svojim programima, a interesira ih kako mogu posjetiti ostatak županije pogotovo otoke. Informacija o otvaranju Pelješkog mosta im je jako zanimljiva jer je lakša komunikacija prema sjeveru Hrvatske, Splitu, Zagrebu i nacionalnim parkovima Krka, Plitvička jezera itd. Činjenica da United Airlines leti izravno iz New Yorka za Dubrovnik je također pozitivna vijest.

- **Prezentacija Vezsprem Mađarska, 21. do 24. rujna**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je na poziv Grada Dubrovnika sudjelovala u prezentaciji naše županije kroz eno-gastronomski program i to predstavljanjem dvoje vinara: iz Konavala Zoro vina, te Pelješca preko udruge vinara Putniković. Grad Dubrovnik je napravio bogatu prezentaciju, te je bogata gastro priča popraćena glazbenom nastupom Maje Grgić i Jazz dua. Grad Dubrovnik i grad Vezsprem su dugogodišnji gradovi prijatelji, a ove godine je Vezsprem bio i europska prijestolnica kulture.

- **Prezentacija leta Croatia Airlines Prag, 12. travnja**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije u suradnji s predstavništvom Hrvatske turističke zajednice u Pragu i Turističkom zajednicom Splitsko-dalmatinske županije, a na inicijativu Croatia Airlines, 12. travnja 2023. održala je zajedničko predstavljanje češkim poslovnim (B2B) novinarima i turističkim agentima.

Prezentacija se održala u hotelu Augustine, pred preko 50 novinara i turističkih agenata kojima je poziv uputilo predstavništvo Hrvatske turističke zajednice u Pragu.

Povod prezentaciji bilo je predstavljanje nove sezonske linije na relacijama Prag-Dubrovnik i Prag-Split. Izravni letovi Prag-Dubrovnik planirani su četvrtkom u razdoblju od 18. svibnja do sredine listopada 2023. godine, dok bi se linija Prag-Split održavala ponedjeljkom i subotom, u razdoblju od 13. svibnja do 9. listopada 2023. godine.

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije održala je powerpoint prezentaciju u trajanju od 10-ak minuta kojom je svim prisutnima prikazala u kratkim crtama sve ono što se nudi na području Dubrovačko-neretvanske županije, te se u sklopu prezentacije prikazao i promotivni video koji je oduševio prisutne.

Kako bi prezentacija bila što efektivnija, u dogovoru s Croatia Airlines i Turističkom zajednicom Splitsko-dalmatinske županije održana je i nagradna igra u kojoj su nagrade bile avio karte na gore spomenutim letovima, te je za dobitnika avio karte na letu Prag-Dubrovnik-Prag, Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije osigurala smještaj u Dubrovniku. Svim okupljenima kao zahvala za sudjelovanje podijeljene su vrećice s promotivnim materijalima.

- **Global Travel Marketplace London, 12. do 14. rujna**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije se i ove godine predstavila na Global Travel Marketplace koji se održao u Londonu u hotelu Leonardo Royal St Paul's od 12. do 14. rujna i to kao jedini predstavnik iz Hrvatske.

Prvi dan je navečer organizirano otvaranje eventa, a sljedeća su dva dana predviđena za poslovne sastanke koji su već unaprijed dogovoreni u trajanju od po pola sata. U pauzama između sastanaka su organizirane interaktivne radionice uglavnom na temu ekologije i održivog turizma.

Održano je otprilike desetak sastanaka dnevno. Većina predstavnika agencija su upoznati s destinacijom i već rade programe za Hrvatsku, zanimaju ih novosti u našoj regiji, gastronomija i enologija.

- **Nordic Roadshow Meet the world, 13. do 16. studenoga**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije se i ove godine predstavila na Nordic Roadshow 2023 pod nazivom "Meet the World".

Prezentacije su organizirane od 13. do 16. studenoga u četiri glavna grada nordijskih zemalja: Stockholmu, Helsinkiju, Oslu i Kopenhagenu.

Marketinška agencija Aviareps sa sjedištem u Stockholmu, na čiji poziv za sudjelovanje se po četvrti put odazvala i Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije, je organizator spomenutih prezentacija. U četiri dana prezentacija sudjelovalo je oko dvije stotine agenata i novinara.

Sve prezentacije su organizirane vrlo profesionalno, a svi sudionici su imali ograničeno vrijeme za razgovore kako bi mogli posjetiti sve prisutne izlagače.

- **Najljepše melodije Dalmacije Žalec, 26. studenoga**

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je u suradnji s turističkom agencijom "Ojla" iz Celja organizirala nastup klape Subrenum na koncertu „Najljepše melodije Dalmacije“ u koncertnoj dvorani u Žalecu.

Turistička agencija „Ojla“ je, poslije pandemije, tradicionalni koncert klapa za Valentinovo (u veljači) zamijenila koncertom pod nazivom Najljepše melodije Dalmacije, koji se održava u studenome.

Održana su dva koncerta, prvi u 15 sati, a drugi u 18 sati i to u dvorani koja može odjednom smjestiti preko 400 ljudi. Za oba koncerta je dvorana bila prepuna vjerne publike koja je uživala i zajedno s klapom sudjelovala u izvedbama najpoznatijih dalmatinskih pjesama.

Na ulaz u dvoranu su se dijelili promidžbeni materijali naše županije uz piće dobrodošlice.

3.6. Suradnja s organizatorima putovanja

S turoperatorima i turističkim agencijama, te s pružateljima usluga smještaja u destinaciji surađivali smo u prihvatu studijskih grupa agenata radi što bolje prezentacije turističkog proizvoda i sadržaja ponude u destinaciji. U ovom programu surađujemo s predstavništvima Hrvatske turističke zajednice, te s lokalnim turističkim zajednicama i poslovnim subjektima. U 2023. godini ugostili smo 52 agenta od kojih su najznačajniji bili grupa 13 agenata iz Sjedinjenih Američkih Država, te osam agenata iz Kine koja se po prvi put otvorila za međunarodna putovanja nakon 2020. godine i krize uzrokovane korona virusom.

3.7. Kreiranje promotivnog materijala

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je tijekom 2023. godine osmislila ilustrativnu kartu Dubrovačko-neretvanske županije koju smo tiskali i distribuirali na sajmove, ali i u lokalne turističke zajednice naše županije za potrebe turističko informacijskih centara. Za potrebe prezentacija i oglašavanja izradili smo dva kratka promotivna videa koji prikazuju gastro i outdoor ponudu naše županije. Za potrebe nastupa na sajmovima pripremili smo dodatne količine naše brošure Dubrovačko-neretvanske županije, dodatnu količinu USB filmova s promotivnim filmom Dubrovnik rivijera te razne suvenire za potrebe agenata i novinara.

3.8. Internetske stranice

Internet i društvene mreže su sve važnije za komunikaciju s potencijalnim ili dosadašnjim posjetiteljima. Web stranica Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije kontinuirano se dopunja i ažurira, a uz web stranicu aktivno smo se bavili i objavama na društvenim mrežama. Facebook stranica Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije registrirana je pod imenom Dubrovnik Riviera. Kreirali smo redovite objave kojima smo promovirali Dubrovačko-neretvansku županiju, informirali buduće i trenutne posjetitelje o događanjima i aktivnostima.

3.9. Kreiranje i upravljanje bazama turističkih podataka

Planirana nadopuna arhive fotografijama nije realizirana jer je slaganje baze postojećih fotografija trajalo znatno duže, a kako bi se arhivirale i koristile samo one fotografije za koje imamo dokumentaciju koja potvrđuje neograničeno autorsko korištenje.

3.10. Turističko informativne aktivnosti

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je poslala zahtjev prema manje razvijenim lokalnim turističkim zajednicama o financiranju postavljanja info-punktova te postavljanju i održavanju turističke signalizacije. Sredstva su djelomično iskorištena.

4. DESTINACIJSKI MENADŽMENT

4.1. Turistički informacijski sustavi i aplikacije/eVisitor

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije surađuje u projektu eVisitor prema uputama Hrvatske turističke zajednice. Podatke iz eVisitor sustava koristimo za analize i za informiranje članova i javnosti.

4.2. Stručni skupovi i edukacije

Program edukacije obuhvaća sudjelovanje na raznim stručnim skupovima iz područja turizma i posebice stručne skupove vezane za rad turističkih zajednica. Hrvatska turistička zajednica i u 2023. godini organizirala je niz stručnih edukativnih programa na kojima smo sudjelovali, posebno onima koje su uključivale sustav eVisitor i novi portal Croatia.hr. Sudjelovali smo i na Danima hrvatskog turizma u Rovinju gdje su se održali razni paneli s važnim temama iz područja turizma.

4.3. Koordinacija i nadzor

Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma određeno je da regionalne turističke zajednice koordiniraju aktivnosti sustava turističkih zajednica na svom području.

Organizirali smo sastanke na području Pelješca, otoka Korčule i Neretve.

S kolegama smo razgovarali o planiranim aktivnostima, idejama o eventualnom udruživanju turističkih zajednica te kako se nose s izazovima pred kojima se svi nalazimo.

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije je također tijekom listopada organizirala koordinaciju s lokalnim turističkim zajednicama gdje se razgovaralo o planiranim aktivnostima, idejama o eventualnom projektnom udruživanju turističkih zajednica i o odredbama novog Zakona o turizmu koji nas obvezuje u izradi Plana upravljanja destinacijom.

Također, sudjelovali smo na koordinaciji regionalnih turističkih zajednica s područja Dalmacije i Like gdje smo raspravljali i dogovorili suradnje na toj razini.

4.4. Upravljanje kvalitetom u destinaciji

U 2023. godini nije planirana ni ostvarena ova grupa aktivnosti.

4.5. Poticanje na očuvanje i uređenje okoliša

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije se priključila provedbi odluke Ministarstva turizma i Hrvatske turističke zajednice o sadnji stabala na području Republike Hrvatske, te se uključila u provedbu programa za područje Dubrovačko-neretvanske županije. Na poziv su se javile turističke zajednice općine Trpanj i Konavle, te se financirala sadnja stabala u Trpnju i Cavtatu.

5. ČLANSTVO U STRUKOVNIM ORGANIZACIJAMA

5.1. Međunarodne strukovne i slične organizacije

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije nije član međunarodnih udruga iz područja turizma (USTOA, VIRTUOSO itd.) te nema ostvarenja u ovoj grupi aktivnosti.

5.2. Domaće strukovne i slične organizacije

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije nije član nacionalnih udruga iz područja turizma (UHPA, HUT, Kamping udruga itd.), ali smo sudionici njihovih godišnjih sastanaka i sličnih aktivnosti.

6. ADMINISTRATIVNI POSLOVI

6.1. Plaće

Raniji odlazak od planiranog voditeljice financija doveo je do ubrzanog procesa popunjavanja tog bitnog radnog mjesta već u prvom kvartalu 2023. godine kao i planiranog popunjavanja radnog mjesta poslovne tajnice. To je rezultiralo opravdanim povećanjem ukupnih troškova plaće koja je u manjem obujmu uvećana i zbog povećanja minimalne bruto osnovice po kojima se obračunavaju i isplaćuju plaće djelatnika sukladno zakonskim propisima.

6.2. Materijalni troškovi

Stručna služba Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije sukladno Statutu, realizira Program rada i druge odluke tijela Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije. Troškovi ureda se odnose na najam prostora, režijske troškove, uredski materijal i slično.

6.3. Tijela turističke zajednice

Za rad tijela turističke zajednice članovima se ne isplaćuje naknada, osim putnih troškova članovima koji ostvaruju prava na naknadu putnih troškova radi dolaska na sjednice. Sjednice tijela turističke zajednice (Turističko vijeće i Skupština) održavaju se najčešće u hotelskim dvoranama za što se osiguravaju i primjerena sredstva za najam dvorane, konferencijske opreme i osnovnih ugostiteljskih usluga (kava, voda, sokovi i sl.).

- **Skupština**

Skupština Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije zasjeda najmanje dva puta godišnje i raspravlja o ključnim dokumentima, programu rada, financijskom planu, o njihovom izvršenju, te o drugim važnim pitanjima iz djelokruga sustava turističkih zajednica.

U 2023. godini održale su se tri sjednice Skupštine, na sjednici održanoj u ožujku usvojeno je Izvješće o radu i Financijsko izvješće za 2022. godinu. Održana je i izborna Skupština u listopadu gdje su potvrđeni mandati novim članovima te je nakon toga izvršen izbor članova Turističkog vijeća. Na sjednici održanoj u prosincu usvojeni su Program rada i Financijski plan za 2024. godinu.

- **Turističko vijeće**

Turističko vijeće je održalo pet sjednica tijekom 2023. godine. Sjednica Turističkog vijeća održala se u ožujku i na njoj je usvojeno Izvješće o radu za 2022. godinu kao i Izvješća Turističkog vijeća i Direktora. Također je na sjednici donesena Odluka o raspisivanju izbora za novu Skupštinu. Sjednica koja je održana krajem ožujka, održana je u hotelu Adria Dubrovnik te se na njoj raspravljalo o javnom natječaju za dodjelu sredstava za projekte lokalnih turističkih zajednica na turistički nedovoljno razvijenom području i kontinentu u 2023. s područja Dubrovačko-neretvanske županije iz Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent. Treća sjednica održana je u kolovozu u hotelu Lacroma Dubrovnik i na njoj je prihvaćena marketinška poslovna suradnja s Croatiom Airlines tijekom zimskog perioda 2023./2024. godine. Na četvrtoj sjednici, koja se održala u listopadu u hotelu President Dubrovnik donesene su izmjene Pravilnika o radu Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije. Provedeno je usklađivanje s novom zakonskom regulativom, a ponajviše s novim Zakonom o radu te je usklađena sistematizacija radnih mjesta Pravilniku ministarstva turizma. Peta sjednica održana je u prosincu u hotelu Rixos Premium Dubrovnik i na njoj je jednoglasno prihvaćen Program rada Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije za 2024. godinu kao i Rebalans financijskog plana za 2023. godinu.

9. FONDOVI POSEBNE NAMJENE

Hrvatska turistička zajednica vodi dva zasebna fonda u koji se uplaćuje propisani iznos članarine i turističke pristojbe. Fond za turističke zajednice na turistički nedovoljno razvijenim područjima i kontinentu koji je namijenjen programima turističkih zajednica i Fond za projekte udruženih turističkih zajednica koji je namijenjen turističkim zajednicama koje su se međusobno udružile i formirale iz više turističkih zajednica u jednu pravnu osobu ili su se udružile za provedbu zajednički dogovorenih projekata na svom području. Regionalne turističke zajednice sudjeluju u ovim aktivnostima prema uputama Hrvatske turističke zajednice i Ministarstva turizma i sporta.

Hrvatska turistička zajednica je u 2023. godini objavila javni natječaj za dodjelu sredstava za projekte lokalnih turističkih zajednica na turistički nedovoljno razvijenom području i kontinentu s područja Dubrovačko-neretvanske županije iz Fonda za turistički nedovoljno razvijena područja i kontinent. Obradu, evidentiranje i vrednovanje zaprimljenih prijava, sukladno kriterijima Javnog natječaja, kao i provjeru prihvatljivosti prijavitelja provodilo je povjerenstvo od pet članova koje je imenovalo Turističko vijeće Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije na prijedlog direktora Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije. Povjerenstvo je donijelo prijedlog odluke o odabiru projekata, a odluku o odabiru projekata donijelo je Turističko vijeće Hrvatske turističke zajednice. Sukladno njihovoj odluci Turističkoj zajednici Dubrovačko-neretvanske županije kao koordinatorskom projektu doznačen je iznos od 69.518,17 eura koji je raspoređen kako slijedi:

LTZ	Naziv projekta	Odobrena sredstva
TZG Metkovića	Božić u Neretvi	14.875,50 €
TZG Metkovića	Web stranica s interaktivnom kartom svih točaka interesa, ruta i staza destinacije	4.958,50 €
TZG Metkovića	Implementacija IQM Destination u Metkoviću-1. faza	4.958,50 €
TZG Opuzena	Croatia birdwatching festival – Neretva valley	3.966,80 €
TZG Opuzena	Izrada cikloturističkih brošura i karata za područje doline Neretve	4.958,50 €
TZG Opuzena	Festival „II. Mandarina and wine market“ uz izradu metalne konstrukcije „Opuzen“	4.065,97 €
TZG Ploča	Auto slalom, prvenstvo Hrvatske + Fićo cup	2.479,25 €
TZG Ploča	Summer Wine Fest 2023	4.462,65 €
TZO Janjina	Ljetne manifestacije u općini Janjina	14.875,50 €
TZO Janjina	Izrada promotivnih materijala TZO Janjina	4.958,50 €
TZO Janjina	Turistička i smeđa signalizacija na području općine Janjina	4.958,50 €

Svi projekti su realizirani i izvještaji su doznačeni u zadanom roku, samo je na traženje TZO Janjina prolongiran rok podnošenja izvještaja za projekt „ Turistička i smeđa signalizacija na području općine Janjina“ zbog opravdanih razloga do 31. 1. 2024. i poslan je do tog roka.

Financijsko izvješće za razdoblje siječanj - prosinac 2023. godine

		PRIHODI	Plan 2023.	Rebalans 2023.	Realizacija 2023.	udio % u realizaciji	indeks realizacija / rebalans
1.		Izvorni prihodi	1.685.581	1.980.000	1.994.733	74,66	100,74
	1.1.	Turistička pristojba	1.493.132	1.690.000	1.675.798	62,72	99,16
	1.2.	Članarina	192.449	290.000	318.935	11,94	109,98
2.		Prihodi iz proračuna općine/grada/županije i državnog proračuna					
3.		Prihodi od sustava turističkih zajednica	111.853	116.000	116.232	4,35	100,20
4.		Prihodi iz EU fondova				-	
5.		Prihodi od gospodarske djelatnosti					
6.		Preneseni prihod iz prethodne godine	495.056	558.566	558.566	20,91	100,00
7.		Ostali prihodi		2.500	2.348	0,09	93,90
SVEUKUPNO			2.292.490	2.657.066	2.671.879	100,00	100,56

		AKTIVNOSTI	Plan 2023.	Rebalans 2023.	Realizacija 2023.	udio % u realizaciji	indeks realizacija / rebalans
1.		ISTRAŽIVANJE I STRATEŠKO PLANIRANJE	19.908				
	1.1.	Izrada strateških/operativnih/komunikacijskih/akcijskih dokumenata	19.908				
	1.2.	Istraživanje i analiza tržišta					
	1.3.	Mjerenje učinkovitosti promotivnih aktivnosti					
2.		RAZVOJ TURISTIČKOG PROIZVODA	152.631	126.000	122.787	6,47	97,45
	2.1.	Identifikacija i vrednovanje resursa te strukturiranje turističkih proizvoda					
	2.2.	Sustavi označavanja kvalitete turističkog proizvoda	6.636	1.000	646	0,03	64,62
	2.3.	Podrška turističkoj industriji	19.908	8.000	7.277	0,38	90,96
	2.4.	Podrška razvoju turističkih događanja	126.087	117.000	114.864	6,05	98,17
	2.5.	Turistička infrastruktura					
3.		KOMUNIKACIJA I OGLAŠAVANJE	1.487.823	1.238.438	1.233.314	64,95	99,59
	3.1.	Definiranje branding sustava i brend arhitekture					
	3.2.	Oglašavanje destinacijskog branda, turističke ponude i proizvoda	676.887	690.000	693.543	36,52	100,51
	3.3.	Odnosi s javnošću: globalni i domaći PR	86.270	52.000	49.426	2,60	95,05

	3.4.	Marketinške i poslovne suradnje	312.562	192.000	183.313	9,65	95,48
	3.5.	Sajmovi, posebne prezentacije i poslovne radionice	313.890	226.000	239.893	12,63	106,15
	3.6.	Suradnja s organizatorima putovanja	18.581	4.000	3.448	0,18	86,21
	3.7.	Kreiranje promotivnog materijala	53.089	60.000	51.942	2,74	86,57
	3.8.	Internetske stranice	19.908	10.000	10.000	0,53	100,00
	3.9.	Kreiranje i upravljanje bazama turističkih podataka	3.982	2.000			
	3.10.	Turističko-informativne aktivnosti	2.654	2.438	1.750	0,09	71,78
4.		DESTINACIJSKI MENADŽMENT	50.436	32.200	30.105	1,59	93,49
	4.1.	Turistički informacijski sustavi i aplikacije /eVisitor					
	4.2.	Stručni skupovi i edukacije	26.545	10.000	9.092	0,48	90,92
	4.3.	Koordinacija i nadzor	9.291	7.200	6.853	0,36	95,18
	4.4.	Upravljanje kvalitetom u destinaciji					
	4.5.	Poticanje na očuvanje i uređenje okoliša	14.600	15.000	14.160	0,75	94,40
5.		ČLANSTVO U STRUKOVNIM ORGANIZACIJAMA	7.963	-	-	-	
	5.1.	Međunarodne strukovne i sl. organizacije	5.309				
	5.2.	Domaće strukovne i sl. organizacije	2.654				
6.		ADMINISTRATIVNI POSLOVI	383.569	431.000	427.522	22,51	99,19
	6.1.	Plaće	264.118	290.000	289.782	15,26	99,92
	6.2.	Materijalni troškovi	112.815	131.000	128.757	6,78	98,29
	6.3.	Tijela turističke zajednice	6.636	10.000	8.983	0,47	89,83
	6.4.	Troškovi poslovanja mreže predstavništava/ ispostava					
7.		REZERVA	110.160	-		-	
8.		POKRIVANJE MANJKA PRIHODA IZ PRETHODNE GODINE					
		SVEUKUPNO 1	2.212.490	1.827.638	1.813.728	95,51	99,24
9.		FONDOVI - posebne namjene	80.000	85.300	85.230	4,49	99,92
		Fond za turističke zajednice na turistički nedovoljno razvijenim područjima i kontinentu	80.000	85.300	85.230	4,49	99,92
		Fond za projekte udruženih turističkih zajednica					
		SVEUKUPNO 2	80.000	85.300	85.230	4,49	99,92
TOTAL		SVEUKUPNO 1+ SVEUKUPNO 2+ VIŠAK	2.292.490	1.912.938	1.898.958	100,00	99,27
		PRIENOS VIŠKA U IDUĆU GODINU		744.128	772.921		103,87

Izvjешće za 2023. godinu prema kontnom planu

Rebalans prihoda i rashoda za 2023. godinu - po kontnom planu				
Skupina konta	Opis	Rebalans 2023.	Izvršenje 2023.	Indeks ostvarenje / rebalans
	Prihodi			
3312	Turistička pristojba	1.690.000	1.675.798	99,16
3211	Turistička članarina	290.000	318.935	109,98
3413	Kamate na depozite	800	408	51,04
3531	Prihodi od pravnih osoba	31.000	31.605	101,95
3532	Prihodi od EU projekta			
3621	Prihodi od prodaje dug. Imovine	1.700	1.639	96,43
3711	Prihod od povezanih neprofitnih organizacija	85.000	84.927	99,91
5221	Preneseni višak prihoda	558.566	558.566	100,00
	Ukupno prihodi:	2.657.066	2.671.879	100,56
	Rashodi	Rebalans 2023.	Izvršenje 2023.	Indeks rebalans / plan
4111	Plaće za redovni rad	249.500	248.740	99,70
4121	Ostali rashodi za radnike	25.301	21.642	85,54
4131	Doprinos za zdr. osiguranje	40.500	41.042	101,34
4211	Službena putovanja	68.500	66.673	97,33
4212	Naknada za prijevoz za dolazak na p.	7.900	7.495	94,87
4213	Stručno usavršavanje zaposelnika	2.800	2.984	106,57
4241	Naknade za obavljanje djelatnosti- honorari oosobama van r.o	3.800	3.404	89,58
4242	Naknade za sl.putovanja, izvan rad.odnosa	15.000	13.734	91,56
4251	Usluge telefona, pošte i prijevoza	20.000	22.009	110,04
4252	Usluge tekućeg održavanja	15.000	14.336	95,57
4253	Usluge promidžbe i informiranja	1.096.984	1.093.876	99,72
4254	Komunalne usluge	2.000	1.838	91,90
4255	Zakupnine i najamnine	41.501	41.228	99,34
4256	Zdravstvene usluge	-	-	
4257	Intelektualne usluge	25.000	22.411	89,65
4258	Računalne usluge	2.000	2.098	104,88
4259	Ostale usluge	13.002	10.028	77,13
4261	Uredski i ostali materijal	7.500	8.235	109,81
4262	Propagandni materijal	48.000	38.753	80,74
4264	Sitni inventar	3.300	1.550	46,98
4291	Premije osiguranja	1.200	1.038	86,49
4292	Reprezentacija	3.500	4.911	140,32
4293	Članarine	350	201	57,46
4294	Kotizacije	1.000	826	82,60
4295	Ostali nespomenuti materijalni rashodi	3.200	3.162	98,82
4311	Amortizacija	6.800	6.513	95,79
4431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	3.200	2.870	89,70
4432	Tečajne razlike	1.200	983	81,93
4433	Zatezne kamate	100	66	65,77
4434	ostali nespomenuti financijski rashodi	2.500	2.407	96,26
4511	Tekuće donacije	117.000	128.977	110,24
4624	Ostali nespomenuti rashodi - rezerva			
4711	Rashodi za financiranje povezanih neprofitnih organizacija (Fond za nerazvijene)	85.300	84.927	99,56
	Ukupno rashodi:	1.912.938	1.898.958	99,27
	Prijenos viška u 2024. godinu	744.128	772.921	

Dubrovnik
RIVIJSKA

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije

Šipčine 2, 20 000 Dubrovnik

OIB: 72976166926

RNO broj: 0064084 / Šifra djelatnosti: 9411 / Šifra grada: 098 / Šifra županije: 19

Broj:

Bilješke uz financijska izvješća

Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije za 2023. godinu

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije poslovanje vodi u skladu sa Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN br. 121/14, 114/22) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2015. godine, te izmjenom koja je stupila na snagu 1. siječnja 2023. godine. Temeljem Zakona donesena su tri pravilnika:

- Pravilnik o neprofitnom računovodstvu i računskom planu (NN br. 1/15, 25/17, 96/18, 103/18 i 134/22),
- Pravilnik o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (NN br.31/15, 67/17, 115/18 i 21/21) i
- Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola, izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija (NN br. 119/15 i 134/22).

Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (NN 52/19, NN 42/20) uređen je sustav upravljanja, ustrojstvo, zadaće i način rada turističkih zajednica.

Program rada i financijski plan za 2023. godinu donesen je prema gore navedenom Zakonu i pravilnicima te prema Metodologiji i obvezatnim uputama za izradu godišnjeg programa rada (Ministarstvo turizma i sporta, 2020. godine).

Program rada i financijski plan za 2023. godinu donesen je 15. prosinca 2022. godine na 23. sjednici Turističkog vijeća i 28. prosinca 2022. godine na 9. redovnoj sjednici Skupštine Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije. Rebalans istog donesen je 11. prosinca 2023. godine na 1. redovnoj sjednici Turističkog vijeća i 20. prosinca 2023. godine na 1. redovnoj sjednici Skupštine Turističke zajednice Dubrovačko-neretvanske županije.

Realizirani prihodi 2023. godine iznose 2.113.312,85 Eura (AOP 001) što predstavlja rast od 27,3 % u odnosu na ostvarene prihode u 2022. godini. Ovaj rast proizlazi iz povećanih ostvarenih prihoda od turističke članarine (AOP 006, porast 164,1%) kao i prihoda od turističke pristojbe (AOP 010; porast 14%), što je posljedica ponovnog otvaranja dalekih tržišta.

Rast prihoda od turističke članarine (AOP 006), u odnosu na 2022. godinu iznosi 164%, što je znatno više od rasta prihoda turističke pristojbe, a posljedica je načina utvrđivanja obveze za članarine. Naime, članarina se uplaćuje na temelju prihoda ostvarenih u prethodnoj godini, a tako uplaćene mjesečne rate su akontirani iznosi turističke članarine za tekuću godinu. Konačni obračun se obavlja s predajom godišnjeg obračuna kada se utvrđuje eventualna razlika za svakog obveznika. U ovom slučaju prihodi od članarine u 2022. su još uvijek niski jer se radilo o uplatama članarine na temelju

prihoda ostvarenih u 2021.oj (još uvijek epidemijskoj godini). To je, dakle razlog porasta prihoda od članarine ostvarenih u 2023. obračunate na temelju prihoda ostvarenih u 2022. godini.

U 2023. godini realizirana sredstva kroz sustav turističkih zajednica iz Fonda za turističke zajednice na turistički nedovoljno razvijenim područjima i kontinentu iznosila su 84.927,29 Eura (AOP 050), što je povećanje od 68,2%. Što se tiče prihoda od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba (AOP 034) zabilježen je značajan porast kao rezultat povećanih aktivnosti i većeg broja zajedničkih nastupa na turističkim sajmovima i prezentacijama.

Ukupni rashodi u 2023. godini su uvećani za 38,1% u odnosu na 2022. godinu ponajprije zbog povećane aktivnosti komunikacije i oglašavanja (AOP 090).

Rashodi za radnike ukupno iznose 311.424,08 eura (AOP 055), što je uvećanje od 43,1% u odnosu na 2022. godinu. I plaće i ostali rashodi za radnike su uvećani zbog povećanja minimalne bruto osnovice po kojima se obračunavaju i isplaćuju plaće djelatnika.

Što se tiče ukupnih rashoda za usluge koji iznose 1.207.823,50 eura (AOP 087), a koji su povećani za 26,9% u odnosu na 2022. godinu, tu svakako moramo izdvojiti usluge promidžbe i informiranja na koje otpada 1.093.875,81 eur (AOP 090), što je najveći trošak usluga unutar rashoda za usluge.

Dakle, na komunikaciju i oglašavanje je izdvojeno 1.093.875,81 Eur što je 31,7% povećanja u odnosu na 2022. godinu i što je i najveća stavka u ukupnim rashodima. Oglašavanje destinacijskog brenda, turističke ponude i proizvoda putem elektroničkih medija je realizirano na ciljnim tržištima Poljske, Češke, Slovenije i Francuske te domaćem tržištu. Oglašavanje je ciljanim marketinškim kampanjama odrađeno i na tržištima Mađarske, Austrije, Velike Britanije, SAD-a, Skandinavije, Španjolske i Njemačke. Marketinške i poslovne suradnje realizirane su kroz suradnju s Jet2holidays te Croatia Airlines. Preostali troškovi oglašavanja odnosili su se na sajmove, posebne prezentacije i poslovne radionice koje su se kroz 2023. godinu ponovno uspješno realizirale. Dio troškova odnosi se i na pripreme aktivnosti (zakupi štandova, uređenje..) za sajmove i prezentacije koji će se održati početkom 2024. godine, a nužno ih je bilo podmiriti u 2023. godini.

Kod ove stavke bitno je ne zaboraviti i troškove odnosa s javnošću; globalni i domaći PR korišteni su na razna studijska putovanja novinara, tv ekipa i blogera. Ostali troškovi komunikacije i oglašavanja čine suradnja s organizatorima putovanja, kreiranje promotivnog materijala, otkup fotografija te održavanje i poboljšanje vidljivosti na web stranici i društvenim mrežama.

U 2023. godini ponovno su se održavale različite turističke manifestacije. Turistička zajednica Dubrovačko–neretvanske županije, raspisala je Javni poziv za potpore manifestacijama u 2023. godini i na temelju njega realizirano je ukupno 128.977,15 eura (AOP 122), gdje imamo porast od 156,6% u odnosu na 2022.godinu. Ova sredstva su isplaćivana lokalnim turističkim zajednicama po realizaciji projekata i manifestacija s njihove strane.

Iz Fonda za turističke zajednice na turistički nedovoljno razvijenim područjima i kontinentu realizirano je 84.927,29 Eur (AOP140) za prijavljene i odrađene projekte u 2023. godini.

Turistička zajednica Dubrovačko-neretvanske županije u 2023. godini ostvarila je ukupan prihod od 2.113.312,85 Eur (AOP001) i ukupne rashode od 1.898.957,90 Eur (AOP148). Razlika u ostvarenim prihodima i rashodima – višak prihoda 2023. u iznosu od 214.354,95 eur (AOP149) se dodaje prenesenom višku prihoda iz prethodnih godina (558.565,73 eur, AOP 151) te se u iduću poslovnu godinu prenosi ukupan višak prihoda raspoloživ za iduće razdoblje u iznosu od 772.920,68 eur (AOP 154). Višak prihoda će se koristiti za realizaciju aktivnosti u prvom dijelu godine kada su tekući prihodi izrazito niski.

Usporedba planiranog (rebalans 2023.) i ostvarenog iznosa prema ekonomskoj kvalifikaciji prikazana je u posebnoj tablici koja je sastavni dio financijskog izvješća za 2023. godinu. Obvezu planiranja aktivnosti po ekonomskoj kvalifikaciji propisao je Pravilnik o sustavu financijskog upravljanja i kontrola te izradi i izvršavanju financijskih planova neprofitnih organizacija, objavljen u Narodnim novinama 2015. godine (NN 119/15).

U Turističkoj zajednici Dubrovačko-neretvanske županije 2023. godine bilo je zaposleno 7 zaposlenika na punom radnom vremenu.

Dubrovnik, veljača 2024. godine

Direktor:

Julijo Srgota, dipl. oec.